

mere eller Rævninger, der havde theoretiske Tvivl om Dødsstraffens Tilstedelighed, Veilighed til af den Grund at lade være at idømme Livs straf. En saadan Tvivl bør Ingen have i sit inderste Hjerte, saasnart han skal anvende en Lov, der ifjender Dødsstraf, og Valget mellem denne Straf eller offentligt Strafarbejde paa Livstid skal ikke berøve paa den aldeles uberegtigede og tilfældige Omstændighed, om den Enkelte, være sig Dommer eller Rævning, har en privat Mening om Dødsstraffen; men det skal berøve paa den forstjellige Grad af Strafflyld, der er tilstede i det enkelte foreliggende Tilfælde, altsaa paa Forbrydelsens Bestaffenhed, men ikke paa Dommerens theoretiske Mening om et svævende philosophisk Spørgsmaal. Som Følge deraf kan jeg ikke Andet end ansee det for meget libet vigtigt, om der for disse tre Forbrydelser, hvorom der her er Tale, blot sættes Dødsstraf, eller om der ved Siden deraf sættes en anden Straf som Alternativ, og jeg vilde med frelst Samvittighed kunne stemme for begge Dele; thi Spørgsmaalet er i Virkeligheden kun det, om Benaadningsretten — jeg bruger dette Ord, siden det er kommet frem — skal ligge i Kongens eller i Dommerens Haand. Spørgsmaalet er altsaa, om man i saadanne Tilfælde, hvor der er individuelle Omstændigheder tilstede, som gjøre Afgjørelsen vanskelig, skal, for at undgaae, at Spørgsmaalet finder sin Afgjørelse ved Kronen, opstille dette Alternativ ved Siden af Dødsstraffen, og i saa Henseende kan ganske vist Tidernes Udvikling og Tænkemaade faae Indflydelse, men, saavist det nu er, at Anvendelse af Benaadningsretten som et staaende og dagligt nødvendigt Correctiv til Domstolenes Kjendelser er i høi Grad demoraliserende for den hele Retspleie, saa vist maa dette ogsaa være et vigtigt Motiv til at søge at give Lovene en saadan Form, at de paa enkelte Undtagelser nær ogsaa kunne bringes til Anvendelse af Domstolene. Deraf følger imidlertid ingenlunde, at Benaadningsretten i og for sig er noget Forkasteligt, og den findes ogsaa i vor som i alle Landes Grundlove. Dette Spørgsmaal er altsaa af meget underordnet Betydning, og derfor kan jeg, ligesom jeg med en god Samvittighed har stemt for at stille Alternativet, ogsaa finde mig i, at det falder bort,

thi det er, som fra flere Sider bemærket, egentlig kun med Hensyn til Mord og overlagt Drab, at Sagen har praktisk Betydning; ved egentlige politiske Forseelser — Kongemord kan naturligvis ikke betragtes som politisk Forseelse — vil Dødsstraffen kun undtagelsesviis komme til Anvendelse, thi der vil nepos Benaadningsretten, som for den Slags Sager jo endogsaa har et eget Navn, Amnesti, hyppigt finde Anvendelse, og selv ligeoverfor Forbryderen er jeg enig i, at det er en meget daarlig Trøst, om han, istedetfor at halshugges, istedetfor at komme i Statsfængsel eller istedetfor at man maastee paa en Maade landsforviser ham ved at lade ham løbe, skulde kunne komme i Tugthuset.

Hvad nu iøvrigt disse 3 Paragraffer angaaer, da er det min Overbeviisning, at § 85 er en ligefrem Plet paa den i sin nuværende Skikkelse ellers saa smukke Lov. Den gjør et Brud paa det, der er en af de øverste Grundsætninger i al Strafferetspleie, idet den straffer det allerfjerneste Attentat og den allerringeste Deeltagthed med den samme fulde Straf som den fuldstændigt fuldbyrkede Brøde, forudsat nemlig, at jeg har Ret i, hvad den ærede Justitsminister vistnok vil give mig Ret i, at Slutningsbestemmelsen i § 85 om Den, som deltaget i Oprør og Vold, kun finder Anvendelse paa den lige iforveien i det andet Affnit omtalte Brøde, og altsaa ikke paa den i første Affnit omtalte. Det forekommer mig nemlig klart at fremgaae af Ordene, at selv den allerfjerneste Deeltagthed i en Handling, der sigter til at berøve Kongen Livet, ligefrem bliver at straffe som den fulde Forbrydelse. Det er et Brud paa Retsfærdigheden, at straffe selve det allerfjerneste Attentat og selve den ringeste Deeltagelse med den fulde Straf for den ærede fuldbyrkede Forbrydelse. Dernæst kan jeg heller ikke forstaae rettere, end at Ordet „Fried“ her staaer med en næsten uforstaaelig Tvetydighed. Det, som Enhver nærmest vil tænke paa, naar der er Tale om at „berøve Kongen Friheden“, maa være det Samme, som er omtalt i § 88, hvor der nævnes det Tilfælde, at Noget „forgriber sig paa Kongens Person“, altsaa f. Ex. indespærre ham — og vi behøve ikke at gaae til Rusland eller andre fjerne Lande for at finde Exempel paa, at noget